

Lillcitrtran kan alla spela på

Hemligheten är enkla noter.

Jonathan Lütz från Karis sprider idén. Snart i Dragsfjärd.

■ Jag hör till dem som älskar musik men inte kan spela något instrument, och inte kan jag läsa noter heller.

Ändå spelade jag häromdagen melodin till Plocka vill jag skogsviol – alldeles rätt, tyckte jag. Då jag var klar kunde jag inte hålla tillbaka ett stort leende – omusikaliska jag hade lyckats!

”Barn med dåligt självförtroende märker att de klarar av det här.

Hemligheten var att jag spelade lillcitrtran, ett stränginstrument ungefär som kantele men mycket mindre. Under strängarna fanns ett notpapper med en punkt under varje sträng jag skulle plinga på. Mellan punkterna streck, uppåt eller neråt, bara att följa. Pauser, takt och refränger kom också med.

LILLCITRTRAN lånade jag av femåriga **Malin Gustafsson** i Dalsbruk. Hennes mamma **Ylva Gustafsson** råkade få höra att det i Västnyland finns en musik-

pedagog som kan det här med lillcitrtra, och så fick Malin en sådan i treårspresent.

– På den vägen är det. Malin har lärt sig många melodier, och hennes äldre bror **Klas** gör egna låtar på lillcitrtra, berättar **Ylva Gustafsson**.

– Alla barn som får en lillcitrtra sätter förr eller senare i gång med att göra egna melodier, det är ju bara att rita punkter och dra streck mellan, säger **Jonathan Lütz** i Karis.

DET ÄR HAN som är den västnyländska musikpedagogen, och nu har han redan hunnit besöka Dragsfjärd en gång, på inbjudan av arbis. Sjutton personer var samlade, och efter en halv timmes övning fick de gå och uppträda för en annan grupp som sedan i sin tur fick låna instrumenten och uppträda.

– Jag tror den andra gruppen var anhörigvårdare till dementa, och det har visat sig att dementa, liksom åldringar överhuvudtaget, tycker om lillcitrtran. Också utvecklingsstörda kan få ut mycket av den, egentligen vem som helst. Nu används lillcitrtran till exempel i lågstadiet i Munksnäs i Helsingfors inom den vanliga musikundervisningen.

Han är heltidsanställd musiklärare vid medborgarinstitutet i Karis, men hinner också med

Sjunger och spelar. Femåriga Malin Gustafsson i Dalsbruk sjunger Lilla katt och plingar glatt melodin på sin lillcitrtra.

Foto: Monica Sandberg

mycket annat, bland annat turnéer i åldringshem både i Finland och utomlands. En av hans idéer är sångkvartetter som ryms in i ett patientrum.

LILLCITRTRAN DÅ, var kom den in i bilden?

– Jag tror den kommer från Vitryssland från början, inklusive idén med de enkla noterna. Notsystemet har jag inte uppfunnit, däremot ett system att själv från sångböcker ta ut noter

för lillcitrtra. Det kom jag på i flyget på väg hem till USA där jag skulle hälsa på min mamma, säger Lütz som är född i Minnesota.

Då han hörde att det var brist på musiklärare i Sverige sökte han jobb där, och träffade en Ekenäsflicka som numera är hans fru. I dag handlar hans tid om musik i alla former, men också om tillverkning och försäljning av lillcitrtra.

– Tidigare hade jag tillgång

bara till ryska lillcitrtror men nu görs de i Västnyland, säger han.

Fortsätter många att spela andra instrument efter att ha provat på lillcitrtra?

– Rätt många gör det. Jag har hört om en pojke som fick prova på lillcitrtran, och sedan en dag gick till pianot och lärde sig spela utgående från noterna för lillcitrtra.

– Nästan alla lyckas spela på lillcitrtra. Det är viktigt och något jag hade nytta av då jag

jobbade med musik på Ekåsens barnavdelning. Barn med dåligt självförtroende märkte att de klarar det här.

MONICA SANDBERG

421 535/monica.sandberg@fabsy.f

■ Jonathan Lütz besöker Arbis Dragsfjärd den 24 oktober. Man behöver inte ha varit med den första kurskvällen för att komma med nu, men man ska förhandsanmäla sig så det finns instrument till alla.